

Ήταν δικτάτορας ο Καποδίστριας; (ή «φιλελευθερισμός: η μεθαδόνη της αριστεράς»).

Γράφει η Τάκης Θεοδωρόπουλος.

Είδαμε και πάθαμε να απαλλαγούμε από τις ιδεολογικές αγκυλώσεις μιας Αριστεράς η οποία καταδυνάστευε τον δημόσιο χώρο από το σχολείο και το πανεπιστήμιο ως τις εφημερίδες και τα ηλεκτρονικά μέσα. Δεν απηλλάγημεν ακριβώς, όμως μπορούμε να παραδεχθούμε ότι στα χρόνια της κρίσης η κυριαρχία της απομειώθηκε κυρίως γιατί αποδείχθηκε πως δεν ήταν σε θέση να διατυπώσει μια πρόταση που θα μπορούσε να μας βγάλει από τα αδιέξοδα. Είδαμε και πάθαμε αφού η διάδοσή της συνεργαζόταν αποτελεσματικά με την ανάγκη της ήσσονος προσπάθειας που σημάδεψε την παιδεία μας, και κατά συνέπεια τον δημόσιο λόγο, στα χρόνια της μεταπολίτευσης.

Η ιδεολογία της Αριστεράς πρόσφερε σε οικονομική συσκευασία μια ερμηνεία του κόσμου που σάρωνε και το παρελθόν, εξηγούσε με εύπεπτο τρόπο το παρόν και οδηγούσε με συνοπτικές διαδικασίες στο μέλλον. Όλα μπορούσαν να εξηγηθούν με κοινωνικές συγκρούσεις, οι οποίες «σε τελευταία ανάλυση» ήσαν οικονομικές, και ό,τι δεν μπορούσε να εξηγηθεί απλώς δεν υπήρχε. Εξ ου και η υποβάθμιση της κλασικής παιδείας και η ταύτισή της με την ελληνολατρία. Ομως αυτό είναι άλλο θέμα.

Αυτό που με απασχολεί σήμερα είναι ο θόρυβος που ξέσπασε με αφορμή τον χαρακτηρισμό του Ιωάννη Καποδίστρια ως δικτάτορα από ένα μέλος της Επιτροπής για το 2021, ο οποίος είναι και μέλος του Κέ-

ντρου Φιλελεύθερων Μελετών. Πρόκειται για τον κ. Αριστείδη Χατζή, συνεργάτη της «Κ». Αν με απασχολεί είναι γιατί με προβλημάτισε ως προς τη λειτουργία της λεγόμενης «φιλελεύθερης» σκέψης. Αναρωτιέμαι δηλαδή μήπως ορισμένοι αναζητούν στον φιλελευθερισμό την ίδια ασφάλεια που παρείχε η ιδεολογία της Αριστεράς σε όσους τη χρησιμοποιούσαν ως αντικλείδι της πραγματικότητας. Εφάρμοζαν μερικές γενικές αρχές βιάζοντας τα φαινόμενα και καταλύοντας τις ιστορικές αποστάσεις, άρα τις ιδιαιτερότητες και τις διαφορές.

Κατ' αρχάς να θυμίσω ότι ακόμη και ο Κοραής αποκαλούσε τον Καποδίστρια τύραννο. Όσο για τον «δικτάτορα», απ' τη στιγμή που δεν τον έχω πάνω από το κεφάλι μου και τον βλέπω με την απόσταση του χρόνου που μας χωρίζει δεν τον θεωρώ απαραίτητως καταδικαστέο. Και ο Ιούλιος Καίσαρ υπήρξε δικτάτωρ για να βοηθήσει τη γερασμένη δημοκρατία να ορθοποδήσει και να αλλάξει τον κόσμο και την Ιστορία. Και για να πάμε λίγο πιο πίσω ο Θουκυδίδης κρίνει τη δημοκρατία του Περικλή ως «ενός ανδρός αρχή».

Θέλω να πω ότι αν εντάξεις τον χαρακτηρισμό στα συμφραζόμενα της εποχής του μπορείς και να τον κρίνεις χωρίς ιδεολογικό πρόσημο, αρνητικό ή θετικό. Ο Καποδίστριας προσπάθησε να οργανώσει σε κράτος το χάος. Του οφείλουμε, πέρα από την αυτοθυσία του και τον πατριωτισμό του, την πρώτη αντίληψη περί κρατικής υπόστασης. Η ιδεολογική αποτίμηση εμφανίζεται από τη στιγμή που κατηγορείς αυτόν τον «δικτάτορα» ότι αντιμετώπισε το Σύνταγμα της εν δυνάμει χώρας σαν «ξυράφι στα χέρια μικρού παιδιού», το αγνόησε με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με το «φιλελεύθερο» αίσθημα όσων απαιτούσαν σύνταγμα.

«Και ακαρτέρει και ακαρτέρει φιλελεύθερη λαλιά». Λυπάμαι που θα στενοχωρήσω τους ιδεολόγους του φιλελευθερισμού, αλλά υποψιάζομαι ότι όταν ο Διονύσιος Σολωμός χρησιμοποιεί τη λέξη δεν εννοεί ακριβώς το ίδιο με το σημερινό liberalism, liberal και τα συναφή. Με ακόμη περισσότερη έκπληξη διάβασα –αν δεν κάνω λάθος στην απάντηση της Επιτροπής 2021– ότι η σύγκρουση κατέληξε με την επιβολή Συντάγματος από τους φιλελεύθερους το 1843. Φιλελεύθερος ο Μακρυγιάννης που έναν χρόνο μετά αγόρευε στη Συνέλευση κατά των «ετεροχθόνων», των ομοεθνών εκτός του μικροχώραφου της επικρατείας; Ποια είναι η σημασία της λέξης «ελευθερία» για την οποία έχυσαν το αίμα τους οι Έλληνες του καιρού εκείνου;

Η «φιλελεύθερη» ανάγνωση της Επανάστασης του 1821 παραμορφώνει την αλήθεια με τον ίδιο τρόπο που την παραμορφώνει και η ανάγνωση του αγώνα ως «ταξικού» αγώνα. Όπως έγραψε ο Παναγιώτης Κονδύλης, γλίτωσε αρκετά νωρίς απ' την ιδεολογία της Αριστεράς και κατάφερε να μην πέσει στη μεθαδόνη της, την ιδεολογία του φιλελευθερισμού. Είναι ο κίνδυνος που αντιμετωπίζουμε. Όχι μόνον η ταλαίπωρος Ελλάς, αλλά ολόκληρη η Ευρώπη. Προκειμένου να απαλλαγούμε από τους περιορισμούς της μιας ιδεολογίας ανοίγουμε την αγκαλιά μας στο αντίθετό της.

Οι ερευνητές είναι ελεύθεροι να ερευνούν. Και πειράματα να κάνουν και εκρήξεις να προκαλούν σε περίπτωση αποτυχίας. Αν τα πειράματα του κ. Χατζή καταλήξουν ότι ο Καποδίστριας ήταν δικτάτορας, και παρέβη βασικές φιλελεύθερες αρχές του Χάγιεκ, δικαιούται να τον καταδικάσει στο πειραματικό του εργαστήριο.

Απλώς, ας του υπενθυμίσουμε ότι η Επιτροπή για το 2021 δεν είναι επιστημονικό εργαστήριο.

Αναδημοσίευση από την Καθημερινή, 10.5.2020

Πηγή : <https://www.antibaro.gr/article/>